

"Ni måste lyssna mer på oss unga"

Eva-Linn växte upp i familjehem och har många års erfarenheter av stöd från samhället. Nu föreläser hon och andra ungdomar om hur socialtjänsten kan bli bättre på att ta tillvara barns och ungas rättigheter.

Text och bild: Helena Östlund | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2015](#)

Eva-Linn Svensson har speciella minnen från sin barndom som etsat sig fast. Det handlar om de biologiska föräldrarnas besök i familjehemmet. En-timmesbesök som hon gruvade sig för långt innan. "Köriga" beskriver hon dem som.

Båda föräldrarna har psykiska besvär men som barn förstod hon inte varför de inte betedde sig som andra vuxna. Hon kände bara att det var något som inte stämde. Hon fick ont i magen, var ledsen och arg och besöken väckte svåra frågor, som "varför klarade de inte av att ha mig?"

– Men socialsekreterarna lyssnade varken på mig eller på mina fosterföräldrar om att jag inte mådde bra av umgänget. Jag förstod inte varför jag skulle träffa dem. Det var inte de som hade föräldrarollen, som följde med på utvecklingssamtal, till tandläkaren eller vårdcentralen.

Det var först när hon var tolv år som en nytillträd socialsekreterare tog henne på allvar och bestämde att besöken skulle upphöra. Det är en av de saker som hon nu berättar om för socialtjänstens folk, om hur viktigt det är att alltid lyssna på barnet, oavsett ålder.

– Man ska alltid kommunicera med barnet om vad han eller hon vill. Lyssna och svara på alla frågor, anpassa svaren till hur gammalt barnet är. Förklara att det inte är barnets fel att det blivit som det blivit.

Idag är hon tacksam över att föräldrarna accepterade att hon

inte ville ha kontakt, att de inte stred emot.

– De insåg att de inte var kapabla att ta hand om mig och var tacksamma över att jag hade en familj som tog hand om mig.

Eva-Linn Svensson är en av tolv unga ambassadörer för Knas Hemma, ett nationellt arvsfondsprojekt som drivs av Barnombudsmannen i Uppsala och som arbetar för att sprida kunskap om barns rättigheter inom familjehemsvård och HVB-hem. Ungdomarna är mellan 13 och 24 år och de jobbar dels tillsammans i workshops kring sina egna livsberättelser. Och dels föreläser de för och utbildar personal som jobbar med barn och unga inom exempelvis socialtjänsten.

Vi träffas i hennes lägenhet, den första riktigt egna. Hon flyttade in för bara några månader sedan men har hunnit pyssla och inreda så att det känns som om hon bott här länge.

Eva-Linn var bara fem dagar gammal när hon fick flytta från BB till sin nya familj. En familj med tre bröder som hon växt upp med och räknar som sin egen. Socialtjänsten visste redan innan att hennes föräldrar skulle få svårt att klara av föräldraskapet.

När hon fyllde femton kände hon att hon ändå ville träffa sina biologiska föräldrar, hon hade många frågor om sin släkt. Hur såg slakten ut, hade hon mormor och morfar, farmor och farfar, kusiner? Vilka lever och hur bor de? Hennes socialsekreterare ordnade ett möte där både fosterföräldrar och biologiska föräldrar var med. Då, när hon fick ta initiativet själv kändes det bra att träffa dem.

– Då var jag redo, då ville jag.

Hon fick bland annat veta att mormor bodde på en ort bara några mil från där hon växt upp. En ort som hon besökt många gånger.

– Jag spelade fotboll på hög nivå och var ofta där på matcher, berättar Eva-Linn.

Hon har ännu inte träffat sin mormor, vill lära känna sin biologiska släkt i egen takt och på egna villkor. För några år sedan träffade hon för första gången kusiner på pappas sida

när hon blev inbjuden till ett kusinbarns dop. Under uppväxten kände hon inte till att de fanns men nu har de regelbunden kontakt.

– Jag är glad över det. Det känns att vi kommer från samma släkt. De har kunnat svara på frågor som till exempel hur det var när jag föddes. Har mina föräldrar några foton av mig på väggen? Vad säger de när de pratar om mig? Hur lever de?

När Eva-Linn var tolv separerade hennes fosterföräldrar och hon pendlade mellan dem båda under högstadietiden.

– Där spårade mitt liv ur, tonårstiden var jättejobbig. Det var en stor besvikelse och en saknad. Jag har fått mycket livserfarenhet från tidig ålder. Men jag har lärt mig acceptera att det är så det har varit och att jag inte kan göra något åt det, konstaterar Eva-Linn.

Hon har haft kontakt med barnpsykiatrin och har varit på två HVB-hem, ett dåligt och ett bra. Det dåliga beskriver hon som en fritidsgård med utbildad personal, det goda som ett hem med kompetent personal och kvalificerad behandling. Det dåliga hemmet har hon till och med ringt till TV4:s Kalla Fakta om eftersom hon tyckte att det behövde granskas.

Så Eva-Linn har många erfarenheter att berätta om när hon är ute och pratar tillsammans med de andra unga ambassadörerna. Hon tycker att socialtjänsten i hennes fall har brustit på flera sätt, till exempel att hennes kontaktpersoner borde ha sett tidigare att hon mår dåligt under barndomen och hållit tätare kontakt.

– Då hade det kanske inte behövt gå så långt. Jag höll mycket inom mig, hade ingen att prata med och det gick dåligt i skolan. Jag hade många riskbeteenden men det var ingen som riktigt fångade upp mig. Men jag har haft mycket stöd av min familj och mina vänner, de har varit min livlina.

Men Eva-Linn har också mycket positivt att säga om den socialtjänstpersonal hon mött genom åren. Hon har fått mycket hjälp och stöd och hon har fått tillhöra samma socialkontor i alla år trots att hon bott på flera ställen.

– De har skyddat mig och engagerat sig i mig. De har arrangerat möten och legat på folk i vården, och jag har fått delta i ridläger, sommarkollo och annat.

Hon är glad och stolt över det bemötande som hon och de andra ungdomarna har fått under föreläsningarna. De har berättat om sina liv och sina placeringar i familjehem och på HVB-hem och om hur olika myndighetspersoner har agerat – eller inte agerat. De har varit i Almedalen och några av dem har besökt ett systerprojekt i Toronto. Senast var Eva-Linn i Kalmar.

– Tänk att 85 socialsekreterare tar ledigt och kommer och lyssnar på oss, tre tjugotåringar! Vi fick så mycket feedback, det var jätteroligt. Jag satt och njöt hela resan hem. Det har blivit som en slags terapi för min del, jag inser att jag inte är ensam i detta och att jag kan lära andra och samtidigt lära mig själv.

Under en annan en föreläsning, i Stockholm kom en kvinna fram i en paus och sa "det här som du sa, det ska jag ta med mig hem till mitt arbete".

– Jag blev så glad att jag kramade om henne.

Nu känner Eva-Linn att hon har landat och att hennes vuxna liv börjar på allvar. Hon är 20 år, engagerad i Knas Hemma, skriver dikter, noveller och musik. Hon vill flytta till Stockholm – hon trivs i en miljö med mycket folk, liv och rörelse och där det finns många möjligheter. Vill utbilda sig till behandlingspedagog och kanske öppna ett HVB-hem i framtiden.

– Jag har själv upplevt både ett dåligt och ett bra HVB-hem och har fått kunskap om hur det kan fungera. Jag vill hjälpa andra. Om vi kan fånga upp ungdomar i riskzon tidigt så behöver det inte gå så långt som det gick för mig. Det kostar jättemycket för samhället när ungdomar fastnar i skolk, droger och kriminalitet.

Jag frågar vad det är som hon har hjälpt henne att komma dit hon är idag, efter några trassliga år.

– Det är många faktorer. Det handlar mycket om mig själv. Jag

insåg att det inte var så här jag ville leva. Jag har alltid haft en stark motor och egen drivkraft, jag har inställningen att vill man något så kan man. Går man in i en återvändsgränd är det bara att gå tillbaka och ta en annan väg.

Helena Östlund

Läs mer:

knashemma.se